

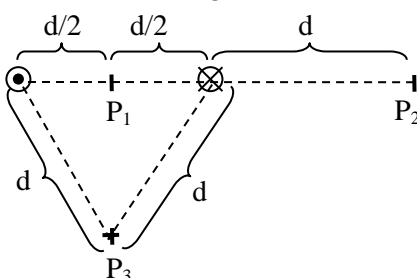
Fizika II. levelező beadandó feladatok

1. Mekkora sebességre gyorsul fel egy nulla kezdősebességű elektron 20V feszültség hatására? Az elektron tömege $9,1 \cdot 10^{-31}$ kg, töltése $-1,6 \cdot 10^{-19}$ C. A felgyorsított elektron a mozgás irányával 30° -os szöget bezáró 0,2T indukciójú homogén mágneses térbe kerül. Mekkora erő hat az elektronra a mágneses térben?

2. A $B=10^{-2}$ T indukciójú homogén mágneses térbe $v=10^5$ m/s sebességű proton érkezik az indukcióvonalakra merőleges irányban. Mekkora sugarú körpályán fog mozogni a proton, ha tömege $1,6 \cdot 10^{-27}$ kg, töltése $1,6 \cdot 10^{-19}$ C?

3. Mágneses térben 2 cm^2 felületű vezető keretben 5A erősségű áram folyik. A mágneses tér $2 \cdot 10^{-4}$ Nm értékű forgatónyomatékkal hat a keretre, amikor annak síkja a $\mathbf{B}$ mágneses indukcióvektorral párhuzamos és a keret forgástengelye merőleges $\mathbf{B}$ -re. Mekkora $\mathbf{B}$ ezen a helyen?

4. Mekkora és merre mutat a mágneses térerősség a P_1, P_2, P_3 pontokban? Az ellenkező irányú egyaránt $I=2\text{A}$ erősségű áramok a rajz síkjára merőleges, egymástól $d=2\text{cm}$ távolságban lévő, hosszú egyenes vezetőkben folynak.

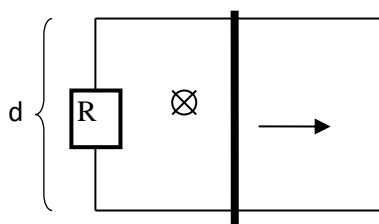

5. Egy 15cm hosszú, 850 menetes, vasmentes hengeres tekercsre 20V feszültséget kapcsolunk. A tekercs közepes menethossza (a henger kerülete) 6cm. A huzal vastagsága 0,3mm, fajlagos ellenállása $\rho = 0,0175 \Omega \cdot \text{mm}^2 \text{ m}^{-1}$. Mekkora a mágneses térerősség a tekercs belsejében?

6. Vízszintes síkban fekvő, egymástól d távolságra levő, párhuzamos vezető sínek egyik végét R ellenállással kötöttük össze. A sínekre merőlegesen egy, azokat összekötő, elhanyagolható ellenállású fém rudat húzunk vízszintes, a rúdra merőleges, állandó F erővel. A rúd függőleges B indukciójú homogén mágneses térben mozog. A súrlódástól eltekintünk. (ábra a következő oldalon)

a) Mekkora sebességre gyorsul fel a rúd?

b) Mekkora áram folyik át az ellenálláson ennél a sebességnél?

7. A $B=2\text{T}$ indukciójú homogén mágneses térben az indukcióvonalakra merőleges tengely körül 4cm oldalú, négyzet alakú vezetőkeretet forgatunk $n=25\text{s}^{-1}$ fordulatszámmal. A forgástengely a négyzet egyik középvonala. A keret ellenállása $0,1\Omega$. Hogyan változik az indukált feszültség és az áramerősség az időben, mekkorák a csúcserősségek?

8. Egy 1Ω és egy 2Ω ellenállású félkör alakú vezetőlél teljes kört hoztunk létre. Ezt homogén mágneses mezőbe helyezük az indukcióra merőleges síkban. Az indukció nagyságának változási gyorsasága 80T/s , a kör sugara 15cm. Mekkora a körben indukálódott elektromotoros erő és az áramerősség? Mekkora az elektromos mező térerőssége a vezeték-szakaszok belsejében?

9. Soros RLC kört ($R=100\Omega$, $L=0,2H$ és $C=20\mu F$) egy szokványos 50Hz-es, $U=230V$ effektív értékű feszültségre kapcsolunk.

- Mekkora az áramerősség effektív és maximális értéke és a teljesítmény?
- Hogyan kell a feszültségforrás frekvenciáját változtatni, hogy rezonancia lépjen fel (vagyis mekkora f_r)?
- A fenti rezonanciafrekvenciánál mekkora lesz az effektív és maximális áramerősség, illetve a teljesítmény?

10. Vákuumban, az x tengely mentén a pozitív x értékek irányába haladó EM síkhullám elektromos terének amplitúdója $\vec{E}_0 = 100\vec{j} \text{ V/m}$, frekvenciája $f = 10^7 \text{ Hz}$. Adja meg az elektromos és mágneses mezők leírását, mint a hely és idő függvényét (a fázisállandó legyen 0). További kérdések: hullámhossz, körhullámszám, körfrekvencia, periódusidő, az EM energiasűrűség és a Poynting-vektor amplitúdója.

11. A Föld minden, a napsugárzásra merőleges négyzetméterét másodpercenként 1390J energiájú elektromágneses sugárzás éri el ($S=1390W/m^2$; szoláris állandó). Mennyi lenne a Föld hőmérséklete, ha az minden pontján azonos hőmérsékletű abszolút fekete test lenne?

12. A fotocellára monokromatikus fénysugarat bocsájtok. A fotoelektronok mozgási energiáját 1,8V ellenfeszültséggel tudjuk kompenzálni. A fotocella cézium anyagára vonatkozó határhullámhossz 635nm. Számítsuk ki a

- kilépési munkát,
- a beeső fénysugár frekvenciáját és hullámhosszát,
- a beeső fénysugár egyetlen fotonjának impulzusát!

13. Mekkora az elektron de Broglie hullámhossza, ha $v = 3 \cdot 10^6 \text{ m/s}$ sebességgel mozog?

(A Planck-állandó: $h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Js}$).

14. A természetes káliumnak 0,01 százaléka ^{40}K izotóp (azaz minden tízezredik kálium atom 40-es tömegszámú).

A ^{40}K izotóp radioaktív, felezési ideje 1,2 milliárd év, a kálium többi izotópja (^{39}K és ^{41}K) nem radioaktív. Számítsuk ki egy átlagos emberben lévő (nyilvánvalóan természetes izotóp-összetételű) 4 mólnyi mennyiségű kálium radioaktivitását!

15. Hány éve vágták ki azt a fát, amelynek maradványaiban a ^{14}C fajlagos aktivitása (az inaktív szénre vonatkoztatva) 70 százaléka a frissen kidöntött fákban mért fajlagos aktivitásnak? A ^{14}C felezési idejét vegyük 5730 évnek.